

Joan Obrador

He de reconèixer que el director Robert Zemeckis mai no ha estat del meu gust, de fet, no n'havia vist cap pel·lícula, des de *Forrest Gump* (1994). A més, suposo que la majoria dels habitants d'aquest temple del CINEMA anomenat *Temps Moderns* el qualificaria com a irrellevant; perquè el seu cinema ha basculat entre el pur entreteniment, la saga de *Regreso al Futuro* (1985) és la seva obra definitiva, o un tipus de romanticisme dèbil, *Tras el corazón verde* (1984). Avui, emperò, m'enfronto amb la seva darrera obra, el fantàstic tren anomenat *Polar Express*. Per quina raó? Perquè ja ha arribat Nadal i perquè, els pares de família occidentals, estem dominats definitivament per l'immens poder americà constructor la mitologia del tercer mil·lenni, anomenat Hollywood.

R. Zemeckis, aquesta vegada, ha volgut fer realitat un somni antic, que ve de l'època en què els seus fills eren petits i els llegia una i una altra vegada un autèntic betseller de la literatura infantil nord-americana: portar a la gran pantalla el conte nadalenc *Polar Express* de Chris Van Allsburg. Per descomptat, he de reconèixer la meua ignorància; jo desconeixia la tendra i fantàstica història que havia ideat Allsburg, per tant mai podré jutjar la fidelitat del director en el moment de filmar la seva història. El que sí puc dir és que, des del primer fotograma, una petita taca trista començà a envair el meu cor. Perquè R. Zemeckis tampoc ha pogut escapar de la temptació i ha rebutjat els mitjans del cinema tradicional a l'hora de produir la seva darrera pel·lícula: no existeix la fotografia, ni cap paisatge real, ni actors de carn i ossos que interpretin el seu paper. He sentit dir que al gran Tom Hanks li va agradar molt poder interpre-

tar a la vegada, gràcies als nous avanços en el tractament digitalitzat de la imatge, cinc papers a *Polar Express*: ell és l'al·lot, el seu pare, el revisor del tren, el rodamón que viu al sostre dels vagons i el Santa Claus mateix! L'antic Forrest Gump ha dit que, a més de no haver-se de preocupar del maquillatge, ha pogut fer la seva feina amb les mateixes comoditats que qualsevol treballador de qualsevol oficina. Em demano, si tots els grans actors de cinema nord-americans són tan ingenus a l'hora de participar en la destrucció del noble art que inventaren els germans Lumière

Pel que es refereix a l'argument del film, he de reconèixer que no l'entenc; no sé si es tracta d'un problema generacional o, simplement, existeix un abisme cultural entre qui escriu i el tàndem Zemeckis-Allsburg. En primer lloc, no arribo a discernir el missatge nadalenc de *Polar Express*; jo creia, i no és que sigui especialment creient, que les festes que ara celebrem es troben directament relacionades amb la figura de Jesús, fill de Maria i Josep. Però a la darrera producció de Zemeckis no en surt ni rastre de qui diuen que és el fill de Déu a la terra. A més, sé ben cert que ja pocs cristians ho recorden; la festivitat del Nadal es va fer per lloar un profeta religiós que sempre fou pobre i que condemnà les riqueses materials. Sempre havia cregut que, l'autèntic cristià, vivia aquestes festes recollit en família i, si s'ho podia permetre, seia un pobre a taula. Ingenu de mi! En un temps vaig creure que el Nadal era el temps de l'autèntica solidaritat cristiana, que crec que es diu caritat. Ara bé, què trobem dins aquest tren que va a la frenètica recerca del Pol Nord?

Troblem la mateixa discriminació social que existeix dins la societat capitalista postindustrial, el nen pobre, en cap

moment de la pel·lícula, intentarà pujar al vagó on viatgen el fills de la societat benestant i, els altres nens en cap moment intentaràn fer-se solidaris de la seva pobresa. Això sí, tots ells —el nen "solitari", el protagonista, l'heroïna i el nen saberut— mostren al llarg del film una educació impol·luta, com si en la celebració del naixement de Jesús el més important de tot fossin els bon modals. Encara que aquest film sí que ens vol dir que hi ha una cosa que pobres i rics podem compartir en la mateixa mida: la fe. I, de bell nou, no arribo a comprendre en què consisteix la fe que fa moure el Polar Express, perquè els nens en cap moment pensem en l'arribada de Jesús a la terra, ni en el temps en què els patiments de la humanitat sencera es dissoldran dins l'amor i, molt manco, en els misteris fonamentals del cristianisme, sinó que tota la fe dels quatre nens es concentra en un definitori de tots els fills del capitalisme més opulent: rebre el millor regal del món.

Sens dubte, Zemeckis i Allsburg pensaran que no he entès la seva obra perquè ells, dirien, "no hem volgut escenificar en cap cas les creences dels cristians adults, sinó que l'únic que hem desitjat és mostrar de quina manera afronten els nens la gran nit de Nadal, aquella que per ells és un misteri absolut, plena d'il·lusió i de màgia, i pels seus pares és una petita mentida meravellosa." Des d'aquest punt de vista, *Polar Express* és una pel·lícula impecable; però el que succeeix és que no es refereix a la fe cristiana sinó una altra cosa. Allò que es reflecteix és la fe que ha fet infinitament poderós l'actual imperi americà: la fe en un mateix, buida de qualsevol contingut redemptor o social. Segur que el president G. Bush es troba molt a gust contemplant la darrera obra de Robert Zemeckis. ■

